

Република България
ИКОНОМИЧЕСКИ
И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ

РЕЗОЛЮЦИЯ

на ИСС относно

**Присъединяването на България към
Организацията за икономическо развитие
и сътрудничество (ОИСР)**

(разработена по собствена инициатива)

София

септември 2024 г.

В Плана за дейността на Икономическият и социален съвет (ИСС) за 2024 г. е включена за разработване по собствена инициатива Резолюция на ИСС относно „Присъединяването на България към Организацията за икономическо развитие и сътрудничество (ОИСР)“.

Разработването на резолюцията бе разпределено на Председателски съвет с докладчици заместник-председателите на ИСС – Евгений Иванов (група 1), Пламен Димитров (група 2) и Богомил Николов (група 3). Работата на докладчиците беше подпомогната от външните експерти Георги Симеонов и Петър Мишев.

На заседание, проведено на 4 септември 2024 г. Председателският съвет взе решение за одобрение и внасяне в пленарна сесия на проект на Резолюция на ИСС относно „Присъединяването на България към Организацията за икономическо развитие и сътрудничество (ОИСР)“.

На своята пленарна сесия, проведена на 11 септември 2024 г. Икономическият и социален съвет прие настоящата резолюция.

1. Настоящата резолюция е първият документ на Икономическия и социален съвет (ИСС) по темата за присъединяването на България към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). ИСС категорично подкрепя целта България да стане пълноправен член на ОИСР до края на 2025 г. – срок, определен на заседанието на Съвета на международната организация през май 2024 г.
2. Тази позиция на ИСС се основава на исторически потвърдената теза, че ефектите от присъединяването на отделните държави към ОИСР, водят след себе си до:
  - 2.1. Стимулиране на икономическия растеж чрез увеличаване на търговския оборот между отделните държави, което води до по-големи печалби на предприятията, по-високи доходи за работниците и икономическа стабилност;
  - 2.2. Повишаване на стандарта на живот на гражданите на съответната страна, включително чрез поддържане на стабилна във времето заетост, по-високи заплати и подобрена социална сигурност;
  - 2.3. Фискална стабилност, която включва политики за данъчна прозрачност, намаляване на укриването на данъци, подобряване на ефективността на тяхното събиране и създаването на условия за провеждането на политики за реална конвергенция.
3. Позитивното влияние от пълноправното членство в ОИСР ще има пряк ефект върху правната и социалната сфери чрез прилагането на различни препоръки, приобщаващи рамки и други видове документи, към които организацията се придържа. Освен това, присъединяването към ОИСР ще осигури достъп до всички статистически бази данни и анализи, изготвяни от международната институция. Тази информация гарантира на всяка от държавите-членки солидна емпирична основа, която подпомага разработването на основани на доказателства управленски политики. България също така ще има възможност да участва в ръководени от ОИСР политически инициативи, като по този начин ще се повиши капацитета на страната за изготвяне на вътрешни политики.

4. ИСС поставя акцент върху възможността страните-членки на международната общност да извличат ползи от хармонизирането на своите икономически политики, което води до следните ефекти на агрегирано ниво¹:

- 4.1. Стандарта за „Глобалната данъчна прозрачност“ – този елемент от политиката на международната организация позволява да се наблюдават повече от 75 млн. финансови сметки, което резултира в допълнителни приходи за банковата система в размер на 112 млрд. евро, както и до намаление с повече от 1/5 на банковите депозити в офшорни зони и финансови центрове. По този начин е налице изсветляване на системата, което води и до повишение на данъчната събираемост в страните-членки на ОИСР;
- 4.2. Спестяване на 309 млн. евро на година в резултат на програмата на ОИСР за химическата безопасност – обменът на данни между представителите на международната организация позволява тестовете извършвани на територията на една държава-членка да се признават в друга т.е отпада необходимостта от двойно тестване.

5. ИСС, обръща внимание и към немонетарните ползи от пълноправното участие в „клуба на богатите“, сред които можем да изтъкнем:

- 5.1. Обмен на информация за „най-добрите практики“ – ОИСР разполага с около 300 комитета и работни групи;
- 5.2. Пряко участие в дебатите относно политиките на международната организация – което води до значително влияние върху формирането на ключови глобални политики, тъй като страните-членки на ОИСР генерират близо 63% от световния номинален БВП и 43% от световния БВП по ППС;
- 5.3. Репутационни ползи – допълнително условие, в рамките на глобалната икономика, което стимулира икономическия растеж, привлича инвестиции и подобрява доверието и достъпа до международни форуми;
- 5.4. Подпомагане в процеса на вътрешни реформи – последните са свързани с дейности като: намаляване на неравенствата; насърчаване на иновациите; противопоставяне на корупционните практики;

---

¹ <https://www.porezna-uprava.hr/en/Documents/Key%20Benefits%20of%20OECD%20Membership.pdf>

разгръщане на условия за дигитализиране на част от дейността на публичната администрация; провеждането на надграждащи политики в сферата на образованието и здравеопазването.

6. ИСС подчертава ролята на една от ключовите насоки на ОИСР за корпоративното управление на държавните предприятия. Реалното изпълнение на тази насока на ОИСР отговаря, от една страна, на препоръката за прозрачност при вземането на решения за управление на държавните предприятия, и от друга, на необходимостта да се гарантира на работещите представителност. Идеята за такова участие въплъщава разбирането за съчетаване на управленския интерес на държавата и интереса на работещите в даденото предприятие, с оглед обективно и по-ефективно управление. В тази връзка, ИСС настоява изпълнението на тази препоръка на ОИСР да бъде поставено сред приоритетните дейности на държавата.
7. За ИСС изпълнението на насоките за борба с корупцията и прилагането на стандарти за почтеност в държавните предприятия е от изключителна важност. Проучванията на ОИСР по този въпрос показват, че тези дружества са изложени на по-съществен корупционен риск, особено отчитайки факта, че съответните държавни предприятия обикновено функционират в сектори със стратегическа роля. Продължаващата политическа ситуация в България значително забави усилията за борба с корупцията, което може да повлияе пряко на процеса по присъединяване към ОИСР. Самото присъединяване би могло да окаже положително въздействие върху тази инициатива.
8. Друг важен елемент, върху който ИСС поставя особен акцент, са насоките на ОИСР за мултинационалните предприятия, съдържащи препоръки за отговорно бизнес поведение в ключови области, като изменението на климата, биоразнообразието, технологиите, бизнес почтеността и надлежната проверка на веригата на доставки. Те изискват провеждането на политика основана на принципа на „равно заплащане за труд с равна добавена стойност“. Чрез прилагането му се изсветлява процеса на заплащането по цялата верига на доставки, което позволява добавената стойност да се запазва там където реално е създадена. Спазването на този принцип има и стимулиращ ефект върху икономиката, тъй като предотвратява „изтичането“ на капитали, създавайки по-добри условия за конкурентоспособност на бизнеса.

9. Според ИСС, важна роля за икономиката имат и научните изследвания, които ОИСР прави. Сред тях, като ключова тема се откроява колективното трудово договаряне като инструмент за намаляване на неравенствата. Отчитайки факта, че България е държавата-членка на ЕС с най-съществено подоходно разслоение на обществото, то следването на препоръките по темата на ОИСР, само биха помогнали неравенствата в България да бъдат лимитирани в обществено приемливи норми, а „плодовете на икономическия прогрес“ да бъдат разпределяне по по-справедлив начин.
10. В свои изследвания през годините, ОИСР многократно изтъква, че колективното договаряне е инструмент за „справедливо споделяне“ на цената на инфлацията, води до ръст на доходите на работещите, има положителен ефект върху качеството на работните места, позволява да се посрещат настоящите предизвикателствата пред пазара на труда свързани с дигиталната трансформация, демографските промени и зеленият преход.
11. В исторически план ИСС припомня, че контактите между България и ОИСР започват още през 90-те години на 20-ти век, като през 2007 г. нашата страна за първи път подава официална молба за присъединяване към международната организация. В следващото десетилетие тази заявка е потвърдена на няколко пъти, последно през 2017 г., когато с решение на МС №789 от 20 декември същата година, е създаден Междуведомствен координационен механизъм за присъединяване на Република България към ОИСР под ръководството на заместник министър-председателя по правосъдната реформа и министър на външните работи.
12. Това решение е допълнено с ПМС №444 от 11.06.2021 г., което поставя като акцент, че ръководната политическа позиция в Междуведомствения координационен механизъм е поверена единствено на министъра на външните работи (поради промяна в структурата на Министерския съвет). Освен това към вече ангажираните участници в процеса са добавени и още няколко министерства.
13. ИСС отбелязва, че първата ключова дата в процеса на присъединяването на нашата страна към международната организация е 25 януари 2022 г., когато е прието решение на Съвета на ОИСР да се започнат разговори между двете страни. Тяхното

официално начало е поставено на 10 юни същата година, когато България получава т.нар „Пътна карта“ – наръчник с конкретни параметри и условия, които трябва да се покрият през отделните етапи на процеса.

14. Към момента България е получила две пътни карти, които да покажат необходимите стъпки пред страната ни за присъединяването към международната организация. Първата от тях обхваща тригодишния период 2021-2023 г., а втората времеви диапазон 2023 - 2025 г. Тези планове са в следните три области:

- 14.1. Сътрудничество с ОИСР, включващо редовен диалог, участие в комитетите на ОИСР и привеждане на националните политики в съответствие със стандартите на ОИСР;
- 14.2. Вътрешни политически и организационни действия, насочени към осъществяване на законодателни реформи, укрепване на институциите и политическа стабилност, за да се отговори на изискванията на ОИСР;
- 14.3. Международни действия, в това число насърчаване на международните партньорства, засилване на дипломатическото присъствие на България и активно участие в световни икономически форуми.

15. ИСС отчита, че за двугодишния период (06.2022–05.2024г.) от началото на официалните преговори, България е успяла да покрие изискванията на 54% от докладите или 31 от общо 57 броя.

16. ИСС отбелязва, че от задължителните осем броя правни инструменти за присъединяването на страната ни към ОИСР, понастоящем са изпълнени седем². Единственото нереализираното условие в юридическата сфера, което България

---

² Изпълнените задължителни условия са:

- Конвенция за борба с подкупа на чуждестранни държавни служители при международни бизнес сделки;
- Препоръка на Съвета относно принципите на корпоративното управление;
- Препоръка на Съвета относно принципите за създаване на интернет политика;
- Препоръка на Съвета относно добрата статистическа практика;
- Приобщаващата рамка на ОИСР за въвеждане на мерките по проекта за ерозия на данъчната основа и трансферирането на печалбите;
- Глобалния форум за прозрачност и обмен на информация за данъчни цели към ОИСР;
- Декларацията на ОИСР за международните инвестиции и мултинационални компании;

трябва да изпълни са „Кодексите на ОИСР за либерализиране на движението на капитали и на текущите невидими операции“.

17. Що се отнася до международните политически сътресения към настоящия момент, ИСС не очаква те да окажат съществено влияние върху процеса на присъединяване на България към ОИСР. Външнополитическите фактори, като например войната в Украйна, е малко вероятно да имат пряко въздействие върху пътя на България към членство. От февруари 2022 г. насам България е изправена пред предизвикателства в областта на енергийната сигурност поради зависимостта си от руския газ и нефт. Въпреки това България е намалила в достатъчна степен тези рискове, като е диверсифицирала енергийните си източници, което предполага, че тези предизвикателства няма да натоварят допълнително икономическите ресурси или да отклонят посоката на развитие на България. Освен това ОИСР следва независима политика за присъединяване на нови членове, която не се влияе от геополитически събития. Ето защо основното предизвикателство пред България е да стабилизира вътрешнополитическата си среда, за да осигури безпроблемното осъществяване на стъпките, необходими за членството в ОИСР.

18. Препоръките на ИСС за преодоляване на предизвикателствата в интеграционния процес на България са следните:

- 18.1. Укрепване на политическата обстановка, за да се осигури стабилност и приемственост в управлението, което е от решаващо значение за прилагането на свързаните с членството ни в ОИСР стъпки;
- 18.2. Прилагане на антикорупционна рамка, която следва да отговаря на изискванията за присъединяване към ОИСР и да подобри общественото доверие и инвестиционния климат;
- 18.3. Подобряване на събираемостта на данъците и намаляване на неформалната/сивата икономика, включително цифровизиране на транзакциите и подобряване на мерките за спазване на законодателството;
- 18.4. Укрепване на социалната сигурност във всички слоеве на обществото и насърчаване на политиките за справедливо заплащане;
- 18.5. Използване на международното сътрудничество, подкрепа и експертен опит на държавите-членки ОИСР за улесняване на прехода и постигане на необходимите стандарти;

18.6. Фокусиране върху дългосрочни социално-икономически цели – като подобряване на образованието, здравеопазването и технологичните иновации, чрез членството в ОИСР.

19. ИСС се надява процеса по присъединяване на България към ОИСР да бъде приключен възможно най-скоро, като страната ни покрие всички изисквания и правни инструменти за членство. Това ще ни позволи до края на 2025 г. да станем пълноправен член на една от най-големите международни организации. Припомняме че по-голямата част от членовете на ОИСР са икономики с високи доходи, класирани като "много високи" в индекса на човешкото развитие и се считат за развити страни. Към 2024 г. общото им население е 1,38 млрд. души със средна продължителност на живота от 80 години.

/п/

Зорница Русинова

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ